НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА

Свідоцтво
про державну
реєстрацію
серія КВ
№ 23982-138223
від 14 червня 2019 р.

ВИЩА ОСВІТА УКРАЇНИ

Засновано
в 2001 році

Передплатний індекс
23823

ТЕОРЕТИЧНИЙ ТА НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЧАСОПИС
3 (86)' 2022
DOI 10.31392/NPU-VOU.2022.3(86)

Засновники
ДЕРЖАВНЕ ІНФОРМАЦІЙНО-ВИРОБНИЧЕ ПІДПРИЄМСТВО
ВИДАВНИЦТВО «ПЕДАГОГІЧНА ПРЕСА»
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА

Редакційна колегія журналу «Вища освіта України»

Головний редактор

Віктор АНДРУЩЕНКО, доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік НАПН України, ректор Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

Редакційна колегія

Валентина БОБРИЦЬКА, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

Наталія ДЕМ'ЯНЕНКО, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і психології вищої школи Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

Любов ДРОТЯНКО, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії Національного авіаційного університету

Наталія КОЧУБЕЙ, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри менеджменту та інноваційних технологій соціокультурної діяльності Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова (заступник головного редактора)

Сергій КУРБАТОВ, доктор філософських наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу лідерства та інституційного розвитку вищої освіти Інституту вищої освіти НАПН України

Владислава ЛЮБАРЕЦЬ, доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та інноваційних технологій соціокультурної діяльності Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

Олена МАТВІЄНКО, доктор педагогічних наук професор, завідувач кафедри педагогіки і методики початкового навчання Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

Наталія МОЗГОВА, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

Мар'я НЕСТЕРОВА, доктор філософських наук, професор, академічний куратор модуля Жана Моне «Соціальна згуртованість в освіті та врядуванні: європейські студії» Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

ISSN 2078–1016

Володимир СЕРГІЄНКО, доктор педагогических наук, професор, Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
Віолета СКИРТАЧ, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін Донбаського державного педагогічного університету
Діана СПУЛБЕР, доктор філософії, професор Університету Генуї (Італія)
Наталя ТИТОВА, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики професійної підготовки Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
Олена ЯЦЕНКО, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та інноваційних технологій соціокультурної діяльності, Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

Редакційна рада

Віль БАКІРОВ, доктор соціологічних наук, професор, академік НАН України, академік НАПН України, радник ректора Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна
Галина БЕРЕГОВА, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри професійної освіти Херсонського державного аграрного університету
Леонід ГУБЕРСЬКИЙ, доктор філософських наук, професор, академік НАН України, академік НАПН України, радник ректора Київського національного університету імені Тараса Шевченка
Володимир ЄВТУХ, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАН України, декан факультету соціально-економічної освіти та управління Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова
Ірина ЄРШОВА-БАБЕНКО, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри менеджменту та інноваційних технологій соціокультурної діяльності Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова
Наталія РІДЕЙ, доктор педагогічних наук, професор кафедри освіти дорослих Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
Григорій ТОРБІН, доктор фізико-математичних наук, професор, проректор з наукової роботи Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

Адреса редакції:

01601, м. Київ вул. Пирогова, 9,
Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова,
тел.: +38-044-239-30-17

Матеріали для публікації можна надсилати електронною поштою: wou@ukr.net
сайт журналу: www.wou.npu.edu.ua

Схвалено рішенням вченої ради НПУ ім. М. П. Драгоманова,
протокол № 2 від 30.08.2022.

© Вища освіта України, 2022
© Педагогічна преса, 2022
© НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2022

УДК 930.85”634/636”(100+477)+140.8+338.22
DOI 10.31392/NPU-VOU.2022.3(86).04

ГЛОБАЛЬНА НООРЕВОЛЮЦІЯ У СФЕРІ ГУМАНІТАРНИХ НАУК У КОНТЕКСТІ ЗМІН УКРАЇНСЬКОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Костянтин КОРСАК
доктор філософських наук, професор,
ПВНЗ «Київський медичний університет»
ORCID 0000-0001-7715-9720
Юрій КОРСАК
кандидат філософських наук, старший науковий співробітник
Інститут вищої освіти, НАПН України,
Наталія КОЧУБЕЙ
доктор філософських наук, професор, завідувачка кафедри менеджменту та інноваційних технологій соціокультурної діяльності НПУ ім. М.П. Драгоманова,
м. Київ ORCID ID 0000-0003-3668-7193

© Корсак К., Корсак Ю., Кочубей Н., 2022

Ключові слова: війна-2022, давнє минуле, панування міфів, ізотопне датування, секвенування генів, історико-археологічна ноореволюція XXI, міф «геноцид ямників», доведення його помилковості.

Прогнозування майбутнього через вимоги щоденного життя і виконання фахових обов’язків під час війни-2022 є головною проблемою даної статті. Долаючи інформаційний шум від матеріалів про війну, пандемію COVID-2019 і комплекс загроз для існування людства, звертаємо увагу на діяльність науково-освітнього комплексу, на його відкриття і проривні досягнення. Ми виявили багато важливих фактів і явищ, що в сукупності формують нове бачення майбутнього. У статті висловлюється попередження про шкоду від ігнорування екологічно ідеальних ноотехнологій та їх ноонаукового джерела. Це вже загальмувало прогрес у життєдіяльності Хомо і заважає використанню в історії та археології досягнень ноонаук (археометрії, палеогенетики, нооантропології та ін.). Наводяться докази початку мегареволюції у сфері гуманітарних наук та її складової частини — історико-археологічної ноореволюції XXI ст. Вона полягає у відмові від усіх міфологізованих уявлень про минуле і побудові нового опису подій палеолітичних і наступних часів на основі точних ізотопних датувань, генетичного секвенування та інших досягнень останніх років. Девід Райх та інші наукові лідери світу наголошують на необхідності створення правдивої картини еволюції Хомо. Наша праця скерована

на аналіз причин появи на Заході у 2017–2020 роках потоку антиукраїнських статей про так званий «ямний геноцид». Насправді це відкрите Д. Райхом та іншими науковцями зникнення генів землеробів спричинене діями не «ямників», а пращурів сучасних західноєвропейців, які спиралися на агресивний архетип. Сьогодні він відомий як «атлантична цивілізація». Її світоглядні недоліки помітні в діях керівників держав ЄС і в поведінці значної частини європейців. Ми пропонуємо поширювати факти про давні витоки ворожнечі між Заходом і Сходом для інформування всього суспільства, що прискорить прихід миру в Україну. Наша вища школа у сучасних пошуках нової моделі українського університету зобов'язана стати світовим лідером в інноваціях шляхом урахування ноореволюції у сфері гуманітарних та інших наук.

Актуальність і постановка проблеми. Незаперечним фактом для кожного сучасного науковця-аналітика є перебування всієї популяції Хомо в біфуркаційній точці свого прискореного розвитку, започаткованого з моменту переходу від природно-фауністичної еволюції до соціальної. У своїх попередніх працях ми зазначили факт перетину людством ланцюжка трьох «тоффлерівських» цивілізаційних хвиль і входження в XXI ст. ***у четверту хвилю*** феноменальної висоти та впливовості. Ми назвали її «***ноохвилею***», бо вона замінює наявні екодеструктивні індустріальні і смартвиробництва поміченими нами технологіями «з майбутнього» – ***ноотехнологіями*** (ноосферними процесами), для яких запропонували увести 7-й технологічний уклад і використовувати в науково-освітній сфері легітимізований «Нооглосарій» із сотнями авторських ноотермінів і ноопонять [1].

Та наш, висловлений у багатьох працях заклик рятуватися від пандемій і колапсів через використання ноонаук і ноотехнологій, мав мінімальний відгук на екс-радянських теренах і цілковито нульовий на Заході. Детальне пояснення цього неуспіху виходить за межі статті. Відзначимо тільки те, що в атлантичній (чи західноєвропейській) цивілізації для всього простору Sciences & Arts уже понад півстоліття категорично заборонено використовувати всі слова з грецьким «ноо – noo». Прикро, що це негативне явище стає все популярнішим і в науковій сфері України (конкретний доказ – важливий твір нашої НАНУ про найкращий вибір вектора нашого цивілізаційного розвитку [11]).

Із часу відновленої незалежності українські науковці й освітяни мають значні теоретичні досягнення у сфері гуманітарних наук. Але немає чиєїсь вини в тому, що багато мільйонів дослідників PhD-рівня на всій планеті дуже часто здійснюють «проривні» відкриття, що вимагають негайної реакції усіх, хто у системі вищої освіти спілкується із сучасним молодим поколінням. У межах наших можливостей у своїх публікаціях ми намагалися спиратися на цю нову інформацію ([2; 3] та ін.), але цього виявилося недостатньо з погляду на безперечно біфуркаційні ознаки розвитку людства.

Мета цієї статті полягає у наведенні доказів початку *глобальної революції в усій сфері гуманітарних наук* (філософії, історії, археології та ін.), у системі освіти та в провідних суспільних структурах. Ця мегареволюція спирається на збільшення кількості рятівних для людства ноотехнологій і ноонаук.

Конкретним ***завданням*** ми обрали аналіз частини вказаного процесу – ***історико-археологічну ноореволюцію-XXI,*** яка вже входить у фазу прискореного і все більш впливового розвитку. Цей вибір зумовлений нашим переконанням у його найбільшій важливості та застосовності у сфері модернізації теоретичних історичних та інших уявлень. Хоч знищити всю неправду надто важко і ми не сподіваємося на негайні досягнення, але ноонауки (нооісторія, археометрія, палеогенетика, нооантропологія й

ін.) уже надали авторам перші факти, що спроможні розпочати цей процес.

У ***методологічному аспекті*** стаття спирається на інтегральне поєднання досягнень сучасної філософії та на добре перевірені тривалим використанням засоби і методи проведення якісних наукових досліджень. Особливість нашої праці полягає в значній концентрації уваги на аналізі найновіших відкриттів у сфері Sciences & Arts, що сталися впродовж останніх років і місяців. Використаємо можливості інфографіки, Інтернету та всіх друкованих й інших джерел. Їх, очевидно, дуже багато, тому посилання здійснимо тільки на найнеобхідніші.

Виклад отриманих результатів

1. Про ноореволюцію в матеріальному життєзабезпеченні людства

Спершу витратимо кілька абзаців на пояснення виробничо-матеріальної основи всієї глобальної ноореволюції-XXI у сфері гуманітарних наук та системах народної і вищої освіти.

Формуванням консенсусу щодо невикористання понять із «ноо – ноо» в усій науково-освітній сфері колективний Захід у 1960–1970 роках неусвідомлено загальмував світоглядно-культурний прогрес (ми не вважаємо «прогресом» зациклення на так званому філософському «постмодернізмі», що вважає однаково цінними і важливими будь-які логічно поєднані комбінації наукових та усіх інших слів і понять). Наслідком цього став потік помилкових передбачень майбутнього, що розпочався з доволі успішної діяльності Римського клубу в останній третині XX ст. (книга «Межі зростання» 1972 р. й десятки інших). У даний момент ці передбачення деградували майже до повної помилковості (приклад – звіт про діяльність за 50 років і передбачення майбутнього [12]). Набагато гіршими виявились державні прогнози у Франції, Японії, Росії і навіть у США, виконавці яких з очевидних причин не мали свободи висловлювання та ще й ігнорували появу ноотехнологій, поширюючи цілковито відверту негативну есхатологію та залякуючи світ усе довшими переліками неминучих катаклізмів.

Набагато цікавішою виявилася тривала еволюція тижневих щорічних зібрань професіоналів з економіки і політики у швейцарському гірському курорті «Давос». Ці зібрання через приплив державних діячів і VIP-осіб змушені були переорієнтуватися з «руху грошей» на прогнозування еволюції всього людства. Цим їх організатор Клаус Шваб і його колеги вийшли далеко за межі фахової компетентності. Вони стали виконувати роль лоцманів там, де ігнорування науково-технологічних трендів спричинило пропозицію здебільшого помилкових та непрофесійних прогнозів і пропозицій глобального стратегічного характеру, непридатних для великого інтервалу часу.

Для засвідчення принципової помилковості економічної стратегії Давосу-2022 розглянемо з використанням Інтернету нові дані про альтернативні шляхи забезпечення людства якісним харчуванням.

У 2021 році було поширено багато матеріалів про можливий перехід лідерства у використанні харчових бактеріальних технологій для отримання цінних білкових продуктів від США з їх феноменальною технологією «протеїн Fy» до Європи ([13] та ін.). Фірма Enough залучила багато десятків мільйонів євро для спорудження півторагектарного заводу з перспективою виготовлення десятків тисяч тонн продукту «Абунда (abunda)» з пилу, який надходитиме від сусіднього виробництва, що належить колосальній за розміром американській харчовій компанії Cargill. Вона має справу з десятками мільйонів тонн зерна усіх видів (у тому числі – з України), при транспортуванні й переробці якого й утворюються нікому не потрібні відходи у вигляді мікроскопічного пилу. Саме цей пил і перетворюється гейзерними мікрогрибами в практично ідеальний білковий продукт [13].

Зі сказаного робимо одразу кілька очевидних висновків.

1. Світова наука вже кілька років успішно виконує пораду нашого генія В. Вернадського, уперше висловлену ним в академіч-

ній статті 1925 року, коли він у Парижі рятувався від більшовицького ЧК: *для свого порятунку популяція Хомо має стати автотрофною, навчитися самостійно виготовляти собі їжу і не пошкоджувати біосферу*.

2. В. Вернадський сподівався на хемосинтез, але в даний момент набагато більшого вдалося досягти через процес, який ми пропонуємо назвати ***одомашнення бактерій*** – використання їх спроможностей для отримання не тільки білків, ліпідів та всіх інших «харчових» сполук, а й металів і конструкційних матеріалів (частину подібної інформації ми навели у статті [6]). В інформаційній сфері Заходу використовується слово «*ферментація*» замість більш точного «*бактеріальні ноотехнології*».

3. Організатори й учасники Давосу-2022 в усіх своїх розпачливих висловлюваннях щодо неминучості світового голоду від війни-2022 і припинення транспорту наявного в Україні зерна звичайно праві в короткостроковій перспективі. Водночас вони засвідчують повну необізнаність і про протеїн Fy, і про багато інших бактеріальних ноотехнологій, які можуть спричинити ліквідацію практично всього індустріального тваринництва й суттєву трансформацію аграрного сектору економіки. Маємо обгрунтовану надію на те, що подібні хибні твердження зникнуть після поширення з України інформації про ноотехнології і ноонауки.

4. Кількість ноотехнологій з початку 2019 року зростає по експоненті, а це означає, що людство вже готове до виробничої ноореволюції й може здійснити її швидко (упродовж 10–20 років). А от помічена нами ноореволюція в історико-археологіній сфері як частина більш широкої трансформації в усьому світі гуманітарних наук вимагатиме набагато більшого часу. Перейдемо до аналізу цього питання.

2. Докази початку ноореволюції-XXI в історико-археологічній сфері

Наша постійна цікавість до відкриттів в усій сфері Sciences & Arts мала наслідком виявлення фактів наближення великих революцій одразу в кількох найбільших наукових секторах – історії і генетиці. Сконцентруємося на аналізі початку великих змін у світових уявленнях про минуле.

Для отримання фахової відповіді на запитання «сучасний стан археології та її перспективи» ми пропонуємо звернутися до світового лідера інноваційних досліджень у цій сфері – американського генетика Девіда Райха, чия лабораторія здійснила більше точних генетичних дешифрувань як решта світу разом узята. Нам потрібна не видана в Україні його книга про генетику походження Хомо, а недавнє інтерв'ю для фахового журналу провідного університету світу [15], поєднане зі спробою критичної оцінки стану всієї сфери історико-археологічних досліджень. Ми не претендуємо на філологічну точність цитування, а піклуватимемося про відтворення глибинного змісту його міркувань.

Нагадаємо, що генетичні дешифрування стали можливими тільки після виконання програми «Геном 2000» й створення вимірювального устаткування на основі поєднання досягнень ІКТ та багатьох природничих наук. У «гарвардській статті [15]» вказано, *що в 2010 році науковці мали лише п'ять дешифрувань геномів пращурів*, а на момент інтерв'ю «...лабораторія професора генетики та еволюційної біології людини Девіда Райха секвенувала понад 16 000 давніх людей з усього світу». На всій планеті інтенсифікуються поєднані зусилля археологів і генетиків, а тому практично щодня з'являються повідомлення про нові досягнення. Але нас цікавить один з перших результатів Д. Райха: «В Іберії, якщо подивитися на Y-хромосоми – ДНК, яку люди одержують від своїх батьків, – то виявиться, що на межі 4000 років тому вони більшменш на 100% були степовими. Це означає, що чоловіки, які прийшли у складі східної групи, повністю витіснили місцевих чоловіків у результаті якогось процесу. Чи це було насильством, чи вибором партнера, чи ще чимось? Чи могла хвороба зіграти роль? Що сталося, невідомо, бо ці події відбулися до того, як писемність з'явилась у цій частині світу» [17].

Факт такого великого зменшення був негайно інтерпретований журналістами як яви-

ще практично тотального винищення іберійських чоловіків-землеробів. Тих чоловіків, чиї давні пращури разом з майбутніми трипільцями (праукраїнцями) винайшли аграрне життєзабезпечення разом з гуманістичним архетипом 10 тисяч років тому на Близькому Сході і перенесли його на Захід Європи.

А тут ми обмежимося цитуванням центральної думки Д. Райха про те, що вся попередня історія вчень про неолітичне минуле, що спиралася на ототожнення поняття «археологічної культури» як решток кераміки та інших виробів зі справжньою культурою якихось пращурів, з їх цілісною групою та її подальшою активністю в практично незмінному складі аж до наших днів, накопичила настільки багато помилкових уявлень і тверджень, що має бути анульованою і залишеною в бібліотеках та інших сховищах.

Підсумкові висновки недавнього інтерв'ю Д. Райха звучать наступним чином: «Наше розуміння цих взаємозв'язків найближчими роками стане проблемою, що ґрунтується на більш ретельному аналізі даних та погляді на них з нових точок зору. Ми робимо кілька кроків назад і розуміємо, що ключові події та стосунки суттєво відрізняються від моделі першого проходу (**першого наближення), яку ми спільно розробили. *Модель, у створенні якої я брав участь, хитається* (**акцентовано нами). Я знаходжу це захоплюючим і дестабілізуючим. І я хотів би взяти участь у спробі з'ясувати правду» [15].

3. Використання перших досягнень ноореволюції-XXI для боротьби з європейською українофобією

Кількість накопичених історичними, археологічними й іншими гуманітарними науками помилок і необґрунтованих припущень справді фантастично велика, а тому спроба опрацювання текстів навіть найкращих оглядових статей зарубіжних фахівців створює і труднощі, і розчарування. Із усіх можливих концентрованих пояснень, зазначених Райхом «неуспіхів» західної науки, ми обрали схему (рис. 1), яка засвідчує узгоджену на Заході базову модель розвитку подій (неолітичної експансії) на теренах Європи за останні 10 тисяч років. Рисунок з французької енциклопедії ми «поліпшили» додаванням цифр при стрілках і виділенням контуру територіального розташування «ямної культури».

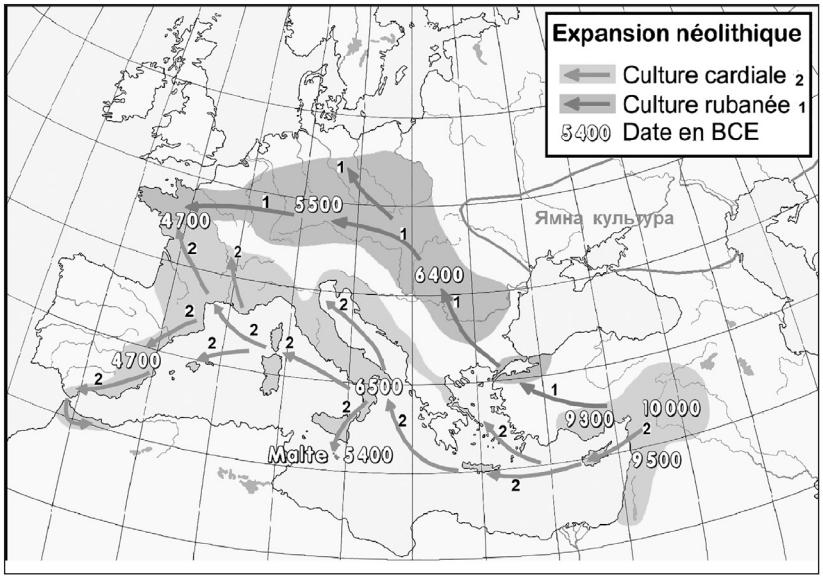

Рис. 1. Західноєвропейські уявлення про перебіг прибуття землеробів з Близького Сходу на основі класифікації черепків [14]

Зверніть увагу на повне ігнорування степових європейських просторів на схід від Карпат і абсолютну переконаність у тому, що там, наче сарана, раптом розмножилися дикуни-номади аж до організації страшного наступу на Європу, що набагато перевершив усі монгольські. Перевершив тому, що зумовив щойно вказану Райхом повну заміну іберійських чоловічих генів генами нападників, яких Європа називає «ямниками» (невдалий термін!).

Та, окрім «ненависті до степів», помилки зарубіжних науковців мають в їх основі незрозумілу для нас принципову відмову відшукати вірогідне пояснення того, де, коли, хто і як здійснив перехід від природно-фауністичного канібалізму до гуманізму з усім комплексом його цивілізаційних цінностей. Завдяки багатьом найновішим нооісторичним відкриттям наприкінці 2021 року ми створили цілісну теорію того, як упродовж кількох тисячоліть (15–10 тис. р. тому) генетичні пращури українців і згаданих на рис. 1 європейських землеробів спільно сформували цілковито нове світоуявлення і вже на його основі здійснилася аграрна революція ([2; 3; 7; 8] та ін.).

Можливий обсяг викладу і його мета примушують нас відмовитися від аналізу наростання європейських труднощів об'єднання творчих можливостей археологів з їх «а-культурами» і генетиків з їх усе більшими і, відверто кажучи, дуже складними для інтерпретації та використання в історичних науках досягненнями. Сконцентруємося на тому, що в інтервалі 2017–2020 років зусиллями недоброзичливців України, яка вела нерівну війну на Донеччині з російськими агресорами, науково-популярна і навіть фахова частина західноєвропейських видань була заповнена десятками і сотнями матеріалів з ключовими словами «геноцид ямників». Їх зміст, сенс і скерування легко зрозуміти, якщо на рис. 1 розташувати витоки стрілок 1 і 2 в українських степах і розглядати їх як стріли воєнних маршів аж до Іспанії та Британських островів. Саме таке криваво-червоне відтворення міфічного нападу злих «ямників» на мирних європейських хліборобів відкриває статтю [16] у відомому престижному журналі «Science & Vie (Наука і Життя)».

В Інтернеті легко відшукати не тільки це яскраве зображення у стилі так званої «консцієнтальної війни» та ще приблизно 13 500 матеріалів для слів «Yamnaya genocide» і 29 000 – для «Yamnaya violent». Але всіх перевершив Heinrich Wells винайденням рисунка з палаючими вертикальними каменями Стоунхенджа [17], що навіть зараз фігурує в різноманітних виданнях у матеріалах про часи європейського неоліту та енеоліту. У них зазвичай безапеляційно наголошувалося на тому, що «ямники» майже на 100% винищили європейських фермерів – нащадків тих, хто винайшов землеробство на Близькому Сході, поширив його на Захід, будував там тисячі мегалітичних споруд – менгірів, дольменів, великих і малих кільцевих споруд, подібних до Стоунхенджа.

Далі автори західноєвропейських праць наголошували на тому, що на їх місце прийшли чоловічі гени нападників. Особливо великі матеріали часто вміщували карти з наведенням їх сучасного поширення, у коментарях до яких акцентувалося на тому, що на одного «ямника» тривалий час припадало 16–18 європейських жінок і «мало хто з інших чоловіків зміг залишити нащадків» [16].

У даний момент брехня про «ямників» уже не користується попитом, тому хвиля наклепів у великотиражних ЗМІ ущухла, а в наукових журналах кваліфіковані автори писали про формування великої кількісної переваги жінок над чоловіками обережно і помірковано. Тільки зараз настали часи вміщення матеріалів про те, що згадані «ямники» нікого не знищували, а несли з собою аж до меридіану Берліна високу культуру, ковальство, металургію міді та бронзи, конярство та інше.

Та для повної перемоги правди про наших пращурів необхідна вказана нами революція в історико-археологічних науках. Д. Райх наголошує у своїх працях останніх років на тому, що переворот в описах подій

у неолітичній Європі має спиратися на генетичне секвенування. Воно надало докази того, що «степовики (чи ямники)» складалися не з однієї однорідної, а з двох частин з чоловічими гаплогрупами R1a і R1b, які у своїй поведінці та діяльності виявилися вражаюче різними.

Обидві виникли ще в льодовиковий період на Західному Алтаї. Спершу R1a, через кілька тисяч років – R1b. R1a були нашими пращурами по чоловічій лінії, землеробство не винаходили, а дуже успішно полювали навіть на небезпечну дичину. Їхні тогочасні вірування примусили рухатися на Захід, де на Балканах їх зупинили моря і льодовики (шкода, що обсяг статті не дає змогу навести все відоме про праслов'янське поселення Лепенски Вир). Але коли вони розтанули, R1a розсипалися по теренах листопадних лісів і приблизно 7000 років тому зустрілися з нашими пращурами-землеробами, яких із дельт Дунаю і Дніпра витіснило на північ підвищення рівня Чорного моря аж на 120 м.

Злиття генів R1a і землеробів мало наслідком в умовах тогочасного кліматичного оптимуму появу Трипілля як справжньої подоби «земного раю», що відзначається рівністю статей, миролюбністю, гуманістичним архетипом. Ми довели, що пошуки носіями R1a металів і кліматичні зміни зумовили одомашнення коней, формування між Дністром і Західним Сибіром Великого Трипілля як зони поділу праці, гірництва, металургії і конярства. Лідерство наших пращурів у технологіях приваблювало купців і «розвідників» з усіх теренів, тому з Великого Трипілля у формі «хмари тегів» (виробничих та інших термінів) поширилися ті сотні слів, що сформували всю велику родину індоєвропейських мов. Ми писали про це в багатьох статтях ([2; 6; 8; 9] та ін.), а наше пояснення «хмарнотегового» механізму виникнення сім'ї індоєвропейських мов було підтримане лінгвістами. Велике Трипілля розпалося після грандіозного виверження вулкану в Егейському морі на острові Санторін у 1628 р. до н.е. і створення ним «пилової зими». Тому гени чоловіків із гаплогрупи R1a врешті мирно поширилися до меридіану Берліна на Заході, пустель Китаю на Сході та частини теренів Індійського субконтиненту на Півдні.

Фактів про діяльність носіїв R1b накопичено незрівнянно менше, і багато фрагментів їх історії потребують уточнення, хоч первинна інформація достатньо надійна. Спершу вони так повільно долали степи, що досягли східної частини Великого Трипілля в часи його творчого піднесення. Оволодівши конярством, ковальством та іншими технологіями, вони також вирішили приєднатися до Сонця на Заході, але обрали зі своїми кіньми і бойовими візками дуже химерну траєкторію. Більшість полишила після себе генетичні сліди на такій трасі: Південне Поволжя – Дагестан – Близький Схід – Єгипет (Тутанхамон мав гаплогрупу R1b) – Північна Африка – Марокко.

Після перетину Гібралтарської протоки носії чоловічої гаплогрупи R1b сподівалися приєднатися до Сонця після його заходу, але були зупинені обширом океану. Висловимо припущення, що їх розчарування спричинило геноцид, але не менше значення могла мати жіноча прихильність до здоровенних «мачо» на конях і з блискучими мечами. Так і могла сформуватися згадана вище нерівновага статей. Із цих чи інших причин (гіпотетична епідемія чуми та інше) якось і кудись щезли гени будівельників Стоунхенджа.

Та ще одним поганим наслідком стало зникнення разом із чоловіками-землеробами гуманістичного архетипу і заміна його войовничим «атлантичним», який за тисячі років спромігся натворити такого, що краще й не згадувати. Носії R1b спершу «потренувалися» у варіанті невеликих геноцидних нападів к Центрі Європи, а пізніше вирішили цілковито поширити свій вплив на заселені майбутніми слов'янами землі на схід від меридіану Берліна.

У результаті відбулося те, що експансивні журналісти назвали «першою світовою війною». Насправді це було зіткнення двох хвиль чоловічих генів, найбільше з яких сталося 3250 років тому на північ від Берліна на

місці броду через річечку Толлензе. Майбутні поляки разом із трипільцями винищили майже всіх нападників, а тому вцілілі «заспокоїлися» аж на 2000 років. Битву і вивчення її наслідків розглянемо в іншій статті.

Серед висновків зазначимо, що поведінка європейських народів визначається примхливим поєднанням генетично успадкованих архетипів («агресивного» від носіїв R1b і «гуманного» – від R1a) та соціальних взірців від сімейного і державного оточення. Щойно сказане разом з окремими досягненнями молодих ноонаук про людину дає змогу глибоко розуміти, зокрема, і всепольський спалах приязні та підтримки українців, і «обережність» більшості лідерів держав ЄС та їх населення, і антиукраїнську поведінку угорців, росіян та інших зарубіжних україножобів.

А тут хочемо наголосити на тому, що вже накопичені в межах сучасних транс-наукових розвідок факти ліквідують вплив застарілих уявлень. Ще до повної перемоги нооревоюції в гуманітарних науках світ має дізнатися про досягнення носіїв українських генів у прадавні й давні часи. Не тільки наші друзі на Заході, а й увесь Третій світ має усвідомити все глобальне значення модернізації підручників європейської історії з метою розвитку взаємоповаги між народними і наддержавними інтеграційними структурами.

Висновки і пропозиції. Полишаючи інші випадки україножорських повідомлень у науковій пресі та ЗМІ західного світу для аналізу в наступних наших публікаціях, закінчимо цю вказівкою на стратегічно важливий новий національний тренд, що полягає в пошуках по-справжньому національної системи навчання і виховання, зокрема, уточнення моделі українського університету XXI ст., яка враховуватиме і наслідки сучасних ковідних та воєнних подій, і різноманітні прогнози виробничого та духовного майбутнього ([10] та ін.). Якщо долучити до цієї спроби наших освітян державні документи з планами розвитку до 2030-го року, то формується не надто оптимістичне враження про стратегічну помилковість проголошеного шляху післяковідного і післявоєнного розвитку.

Ніщо з відомих нам документів уряду та пропозицій освітян і науковців (приклади – [10] і [11]) не враховує існування та експоненційне збільшення кількості рятівних для людства ноотехнологій, не кажучи про менш помітний початок нооревоюції-XXI в історико-археологічних та інших науках, що детермінуватиме необхідні зміни в змісті та скеруванні навчання і виховання, у створенні моделі українського нооуніверситету XXI століття.

Зміст наших пропозицій практично очевидний: якщо МОН через свої структурні та функціональні особливості неспроможне стати витоком великих інновацій, то піонерські кроки покликані зробити провідні університети.

І найпершим кроком має стати вибір ними свого розвитку до досягнення плану В. Вернадського щодо ноосимбіозу Хомо і біосефри через використання ноотехнологій і ноонаук та конкретизації нового змісту більшості навчальних дисциплін на основі досягнень нооревоюції-XXI у гуманітарній сфері. Чи весь заклад, чи його значна структурна частина має у назві використати заборонені на Заході літери “ноо”. Цим кроком він започаткує нооеру у світовій вищій освіті і прискорить економічний та соціальний успіх України на тривалий період.

ЛІТЕРАТУРА

1. **Корсак К.В., Корсак Ю.К.** (2019). Ноогло-сарій-2: ноонауки для майбутнього без колапсів // Вища школа. №2. С. 43–58.

2. **Корсак К.** (2022). Витоки українського та європейського архетипів у контексті нооантропології // Вища освіта України. №1–2. С. 18–28.

3. **Корсак Ю.К**. (2022). Про фундаментальні основи ноофілософії і новий підхід до неолі-

REFERENCES

1. **Korsak, K.V., & Korsak, Yu.K.** (2019). Noohlosariy-2 – noonauky dlya maybutn oho bez kolapsiv [Nooglossary-2 is a noosciences for the future without collapse]. Vyshcha shkola – Higher School, 2, 31–53 [in Ukrainian]

2. **Korsak, K.** (2022). Origins of Ukrainian and European Archetypes in the Context of Nooanthropology. Wyshcha osvita Ukrainy – Higher

тичної революції // Міжнародний науковий журнал «Грааль науки», № 16 : за матеріалами III Міжнар. наук.-практ. конф. “Globalization of scientific knowledge: international cooperation and integration of sciences”, 17 червня 2022 року ГО «Європейська наукова платформа» (Вінниця, Україна) та ТОВ «International Centre Corporative Management» (Відень, Австрія). С. 334–347. URL: https://archive.journal-grail.science/index.php/2710-3056/issue/view/17.06.2022/3

4. **Корсак К.В**. (1991). Програма інтегрованого предмета «Природознавство» для старших класів ліцеїв і шкіл України. // Інформаційний збірник Міністерства освіти України. №23. С. 3–19.

5. **Корсак Ю. К**. (2006). Рух до вищої духовності молоді та поєднання в освіті досягнень природничих і гуманітарних наук // Вища освіта України. №3, додат. 3, т. 2. С. 178–184.

6. **Корсак К., Кірик Т., Похресник А., Корсак Ю., Ляшенко Л., Чорний О.** та ін. (2021). Про лідерство України у виконанні людством ноозаповітів В.І. Вернадського на основі ноотехнологій і ноонаук // Міжнародний науковий журнал «Грааль науки», № 8: за матеріалами II Міжнар. наук.-практ. конф. “An integrated approach to science modernization: methods, models and multidisciplinarity”, 24 вересня 2021 року, ГО «Європейська наукова платформа» (Вінниця, Україна) та ТОВ «International Centre Corporative Management» (Відень, Австрія). С. 319–333 URL: https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/grail-of-science/issue/view/24.09.2021

7. **Корсак К., Таланчук П., Давиденко Г., Калакура Я., Михайлюта О., Похресник А**. та ін. (2022). Роль українців і генетично споріднених народів у реалізації п’яти головних всепланетних революцій // Міжн. наук журнал «Грааль науки», № 12–13: за матеріалами III Міжн. наук.-практ. конф. “An integrated approach to science modernization: methods, models and multidisciplinarity”, 29 квітня, ГО «Європейська наукова платформа» (Вінниця, Україна) та ТОВ «International Centre Corporative Management» (Відень, Австрія). С. 526–544. URL: https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/grail-of-science/issue/view/29.04.2022/737

8. **Корсак К. В.** (2022). Корисність для перемоги українців у війні-2022 знань з нооісторії та багатьох інших ноонаук // Вісник науки та освіти. Вип. №1(1). С. 268–296. URL: http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/index

9. **Кочубей Н., Кірик Т.** (2021). Освіта сучасної України в контексті сталого розвитку та ноотехнологій // Вища освіта України. №2. С. 44–52.

10. **Турій О.** (2022). Новий український університет URL: https://zbruc.eu/node/112791

11. Цивілізаційний вибір України: парадигма осмислення і стратегія дії : національна доповідь / ред. кол.: С. І. Пирожков, О. М. Майборода, Ю. Ж. Шайгородський та ін. ; Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. Київ: НАН України, 2016.

Education of Ukraine. №1–2, pp. 18–28. [in Ukrainian]

3. **Korsak, Yu.K**.(2022). On the fundamental foundations of noophilosophy (wisephilosophy) and a new approach to the Neolithic revolution. International scientific journal «Grail of Science», №16, with the proceedings of the: III Correspondence International Scientific and Practical Conference “Globalization of scientific knowledge: international cooperation and integration of sciences”, June 17th, 2022 by NGO European Scientific Platform (Vinnytsia, Ukraine) LLC International Centre Corporative Management (Vienna, Austria), pp. 333–347. URL: https://archive.journal-grail.science/index.php/2710-3056/issue/view/17.06.2022/3 [in Ukrainian]

4. **Korsak, K.V.** (1991). Prohrama intehrovanoho predmetu "Pryrodoznavstvo" dlya starshykh klasiv litseyiv i shkil Ukrayiny [Program of the integrated subject "Natural Science" for senior classes of lyceums and schools of Ukraine] Informatsiynyy zbirnyk Ministerstva osvity Ukrayiny. – Information collection of the Ministry of Education of Ukraine, no. 23, pp.3–19. [in Ukrainian]

5. **Korsak, Y.K.** (2006). Rukh do vyshchoyi dukhovnosti molodi ta poyednannya v osviti dosyahnen pryrodnychykh i humanitarnykh nauk [Movement to the higher spirituality of youth and the combination in education of the achievements of natural sciences and humanities]. Vyshcha osvita Ukrayiny – Higher education in Ukraine, Annex 3 (Volume 2), pp. 178–184 [in Ukrainian]

6. **Korsak K., Kiryk T., Pokhresnyk A., Korsak Y., Lyashenko L., Chornyi O**. et al. (2021). About the Leadership of Ukraine in the Performance of Human Nootestament V.I. Vernadsky on the Basis Nootechnologies and Noosciences. International scientific journal «Grail of Science», №8, with the proceedings of the: II Correspondence International Scientific and Practical Conference “An integrated approach to science modernization: methods, models and multidisciplinarity”, September 24th, by NGO European Scientific Platform (Vinnytsia, Ukraine) LLC International Centre Corporative Management (Vienna, Austria), pp. 319–333. URL: https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/grail-of-science/article/view/14835/13514) [in Ukrainian]

7. **Korsak K., Talanchuk P., Davydenko G., Kalakura Ya., Mykhaylyuta O., Pokhresnyk A.** et al. (2022). Rol ukrayintsiv i henetychno sporidnenykh narodiv u realizatsiyi p yaty holovnykh vseplanetnykh revolyutsiy [The Role of Ukrainians and Genetically Related Peoples in the Implementation of the Five Main Universal Worldvised Revolutions]. International scientific journal «Grail of Science», №12-13, with the proceedings of the: III Correspondence International Scientific and Practical Conference “An integrated approach to science modernization: methods, models and multidisciplinarity”, April 29th, by NGO European Scientific Platform (Vinnytsia, Ukraine) LLC International Centre Corporative Management (Vienna, Austria), pp. 526–544. URL: https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/grail-of-science/issue/view/29.04.2022/737 [in Ukrainian]

8. **Korsak, K. V.** (2022). Korysnist dlya peremohy ukrayintsiv u viyni-2022 znan z nooistoriyi ta bahat okh inshykh noonauk. [Useful Knowledge of Noohistory and many other Noosciences for the Victory of Ukrainians in the War of 2022]. Visnyk nauky ta osvity – Herald of science and education. Issue no.1(1), pp. 268–286. URL: http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/index) [in Ukrainian]

9. **Kochubey, N. & Kiryk, T.** (2021). Osvita suchasnoyi Ukrayiny v konteksti staloho rozvytku ta nootekhnolohiy [Education of modern Ukraine in the context of sustainable development and nootechnologies]. Vyshcha osvita Ukrayny – Higher education of Ukraine. No. 2, pp. 44–42. [in Ukrainian]

10. **Turii, O.** (2022). New Ukrainian University. URL: https://zbruc.eu/node/112791 [in Ukrainian]

11. Civilization choice of Ukraine: paradigm of comprehension and strategy of action: national report (2016) / ed. col.: S.I. Pirozhkov, O.M. Mayboroda, Yu. Zh. Shaygorodsky and others. ; Institute for Political and Ethnonational Studies. I.F. Kuras NAS of Ukraine. – Kyiv: National Academy of Sciences of Ukraine. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/civilization_Ukraine_site_210.pdf [in Ukrainian]

12. **Ernst Ulrich von Weizsacker, Anders Wijkman** (2018). Come On! Capitalism, Short-termism, Population and the Destruction of the Planet. A Report to the Club of Rome. Springer.

13. **Gwen Ridler** (2021). Enough announces new mycoprotein production site. URL: https://www.foodmanufacture.co.uk/Article/2021/09/17/Enough-announces-new-mycoprotein-production-site) 17-09-2021 Appeal 3-07-2022

14. Histoire du peuplement de la France. URL: https://fr.wikipedia.org/wiki/Histoire_du_peuplement_de_la_France#/media/Fichier:Expansion_n%C3%A9olithique.png

15. **Shaw D.** (2022). Telling Humanity's Story through DNA. Geneticist David Reich rewrites the ancient human past // Harvard Magazine, 124, 6, July-August. URL: https://www.harvardmagazine.com/2022/07/feature-ancient-dna Appeal 15-07-2022

16. **Thomas Cavaill -Fol** (2019) Yamnayas – le peuple fantome de l'Europe // Science & vie (1225, octobre). URL: https://www.science-et-vie.com/science-et-culture/yamnayas-le-peuple-fantome-de-l-europe-51463) Appeal 12-07-2022

17. **Wells H.** Story of most murderous people of all time revealed in ancient DNA. URL: https://www.linkedin.com/posts/heinrich-wells-a917a61b8_yamnaya-yamnayagenocide-activity-6869389777884520449-Sbx6. Appeal 15-07-2022